

Patrick Beurard-Valdoye: Putolutanja

Portbou: Walter Benjamin

Uspinjasmu se stazom
prijanjajući uz visine

nebo jutrorumeno
ne bijaše još ni pretkazano
a kad bi spustili pogled
vitice i pruge uglaste davale bi ritam padinama
kucale nam po sjećanju

iznad ravni vinograda
prestadosmo hodati
kad su kozje staze iščezle
- vinogradari su vozili snažne džipove –
trebalo je krenuti kroz šikaru
a kad nam se pauk krstaš ispriječio na putu
uzmaknuli smo i
prešli granicu na nenadanom prijevoju

na sljemeni nas okruži nalet ultramarina iz doline
dok smjerali smo sjenama maslina

na kraju dugog spusta
na kraju tunela od kortena
na stubama iznad vala što se prevrće
htjedosmo pročitati izreku
»Odati počast bezimenima
mnogo je teža zadaća
od spomena na slavne ljude»

dok sjedili smo u la Casa Alejandro
(nekadašnja palača Fonta del Francia)

Skjolden: Ludwig Wittgenstein

1.

Barkarola klizi ledenjačkim jezerom
kojim protječe rijeka mu Eid
- nesputani protok pisanja
wasserfalli ga nadvisuju -
veslač otkriva koru za sidrište
kreće uz šturu oštrostrmu stazu
pentranje granit granit pentranje
bezdan samo čeka krivi iskorak

plod napora uskoro nadilazi breze
uzdiže se iznad Oesterrike
njegov pogled ponire u Eidsvatnet
kamene bedeme što omeđuju svijet
iz kojeg je izlaz tek fjord nevidljivi
i padina na dnu udoline
jezero s pastrvama se prelijeva
mliječnozeleno ovdašnjeg rječnika
ravni odraz ispunjen planinom
sve šuti a ništa ne uzlijeće
porazna ljepota u bezdanu prebiva

2.

Stijena s kolibom
gledala je u daljinu između dviju breza
:tu je tu, ako tu jesam
mrmljao je nedostupnost
borio se korak po korak da ludilo
ne zaprlja um: kakva istina
u ljudskoj pustinji
uz naklon koljena kaže: nikoga ovdje nema
što bi osjetio da je iskazao bitno
Austrijanac – njegov nadimak kod suseljana –
hirovit ozbiljan koliko i koleričan
bi vođen nekom čudnom snagom
u borbi između polu-neba i polu-pakla
kao slani fjord sljubljen sa slatkovodnim jezerom

u tom svijetu sazdanom od događaja
najveći događaj proljeća bi
ta prva zraka sunca što prodre u kolibu
i izbriše vrijeme turobnosti

3.

Koliba misli ostala je neprobojna
uz pomoć leda na jezeru
spustili su je rastavili
izobličili je krov izokrenuli
jedne večeri bez magle
sunčani se *wasserfall* ogledao
u mliječnom zelenilu kad je veslač
unesrećen survavanjem
ocijenio koliki rizik može biti misao.

Jeruzalem – Istok

Mujezin zvono sirena mujezin zvono
sirena nesputano čeznutljiva
u dvije minute zapečaćen je *extra muros*
tijelo pribrano sjećanje prignuto:
jedna ruka zaustavlja – u pravilu – gomilu
u stavu mirno u poluotvorenim vratima
sve do majke božje od grča
duše vrludaju među aromama

Usnuće* počinje u praskozorje
zvono sirena mujezin kamion zvono
ptice ispjevajte se još jače
da vas se začuje
da vas se čuje od krova od opeka
do cementnih terasa
imate li i vi ptice kakav zid u glavi?

na nebeskom svodu grada
u trenutku ključne partiture
arapsko dijete zavaljeno u
nađenu kutiju - gle sanjkanja
susreće dječaka s pletenicama ispod kapice
točka razdvajanja nema imena
- nema imena ali zato bar imate mir
pa što ako i izgubite pokoji maslačak**

tvrđava bezrječno trotječe u molitvama između
brežuljka *ammunition*
brežuljka lubanje golgota
brežuljka lošeg savjeta

između Cedrona i Soreka
i plitice što šapuće miomirise
tamjan koptskog djetinjstva
prateći ih pjesmom u pupku jednog dijela svijeta
rapršenost dronjaka na mramoru
kojeg izljubiše i mirhom i alojom natrljaše
žene u sumornom čučanju skutrene

safron piemint madras
coryanda summaka
papar garam paprika
kasmer dill***
i salamura što potječe iz mrtvog mora.

* fr. *dormition* = Marijina smrt, hrv. usnuće

** *Dent de none* za *dent de lion* = maslačak; kao jedna od 'gorkih trava' maslačak često označava muku Kristovu (prim. prev.)

*** Doslovce prepisani nazivi začina s arapske tržnice (prim. autora)

Hjertøja: Kurt Schwitters

1.

Svaka je buka isključena
kad odlazak zadnje brodice
prolazi kroz tijesnu lučicu
i kuću ribara-čuvara

vrijesak što bruji od kukaca ispred
stijene gdje se galeb glasa žalopojkom
jeka u zaljevu i poneki odgovor
vrane gavranke
naglo kljun ustremi morski orao
i kraljevski se uzljevi
gavran, galebi ga progone i tjeraju
da im popusti

nekoć je tu u zaljevu pristao
i slaboumni carski orao* proširio se glas
da došao je kušat *akvavit* čuvara otoka
svojedobno stiže i slikar-kraljević
u kuhinji jutrom pije vrelu kavu
miran da privuče ribareva mačka
kako mu ne bi mrzovoljno započeo dan

2.

Naplavine plime zaljevske
odbačen sanduk drvo-katedrala
trupac breze-kockasta posuda
rak spljošten na mahovini
i alge mjehuraste
žitka mahovina iznad glave
puna borovnica i rujnih brusnica
kora od škrljevca posuta okerom
daska gusto izbrazdana zelenim žilama
kora razapeta podno niza
suhih stabala uspravnih otkorenih
pogledima uznemirenih
u tom zaljevu slikar u progonstvu
dodaje krajoliku svoj križ
i sakuplja čudesne ostatke
hrpu otpadaka za 'merzarenje'**
kolaž pred kojim modri pogledi
zanijeme poput oštrige

* Franc. *aigle imperial* = orao krstaš, aluzija na cara Wilhelma II.

** *Merz*: omiljena tehnika slikara i grafičara Kurta Schwittersa

3.

Planine zarobljene oblacima
ostaju neopisive
plavetnilo što im ocrtava lik
nema imena
i nema druge simfonije do toga otoka
po mjeri čovjekovoj
treba skupiti sva moguća motrišta
i iscrpiti ih tako da se pretvore u točke bijega

toliko je ljepote bolno i u zrcima
raj u kojemu se ne može živjeti
sve gori oko plavoga grada
u dubini kontinenta plamti
pastelna boja planinskih bedema
zaljev je postao groblje stabala
i rakova
a u svom očajničkom progonstvu
slikar-kraljević primjećuje
svoje lice ljigavog odraza
u sluzi nasukane meduze

posljednji se leptir spašava
od noći što se ponovno vraća:
s tog otoka treba pobjeći s mornarima
izmaštati neki drugi bez putovnice
s nadom da nećemo postati *heimatlos*.***

Prevela Ingrid Šafranek

*** Apatrid (njem.) prim. prev.